

I samband med at NILF sentralt sender ut pressemelding for driftsgranskingar i jord- og skogbruk for heile landet, vil vi supplere med ein del lokale data for fylke og regionar. Vedlagt følgjer utfyllande lokal pressemelding for Rogaland og Agder.

Driftsresultatet for jordbruket i Rogaland og Agder 2004

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er basert på eit tilfeldig utval av 947 bruk over heile landet. I alt omfattar granskinga 74 bruk frå Rogaland og 58 bruk frå Agder. Bruka frå Rogaland og Agder vert delt inn i to regionar, Jæren og Agder og Rogaland andre bygder, og utvalet av bruk som deltek, skal være representativt for regionen.

Hovudtendensar for 2004:

- **Framleis Jærbøndene som har høgast jordbruksinntekt i Rogaland og Agder, men skilnaden mellom Jærbøndene og bøndene i resten av regionen vert mindre**
- **Stor investeringsaktivitet**

Jordbruksinntektene er definert som løn til alt arbeid og rente på eigenkapitalen, og varierer mellom ulike produksjonar og storleik på bruka. Ein kjem fram til resultatmålet ved å leggje leigd arbeid til driftsoverskotet og trekkje frå jordbrukets del av faktisk betalte gjeldsrenter og kår. Effekt av auka jordbruksfrådrag er ikkje teke omsyn til. Jordbruksinntektene til bøndene på Jæren gjekk ned med 6 % i 2004, men er framleis høgast i regionen med kr 174 300 pr. årsverk. Bøndene i resten av Rogaland og Agder auka sine inntekter med 16 %, til kr 160 000 pr. årsverk.

Utviklinga frå 2003 til 2004 var ulik i dei to regionane. På Jæren har mjølkeprodusentane auka sin produksjon noko, medan mengda storfekjøtt og svinekjøtt har gått noko ned. I dei andre bygdene har også mjølkeproduksjonen auka, men den største skilnaden er at produksjon av svinekjøtt har auka med 35 % i dei andre bygdene. Jordbruksarealet pr. bruk har auka i begge regionane, mest på Jæren med 20 dekar i gjennomsnitt pr. bruk. I dei andre bygdene i Rogaland og Agder, har gjennomsnittsarealet auka med 6 dekar.

Prisutviklinga har vore noko ulik i dei to regionane. Mjølkeprisen gjekk ned på Jæren og auka i dei andre bygdene, og vart lik (kr 3,50 pr. liter) for begge regionane. Prisen på storfekjøtt auka, medan prisane for andre kjøtslag gjekk ned for alle. Prisnivået på kjøtt var noko lågare på Jæren enn i dei andre bygdene.

På Jæren er det bruka med **mjølkeproduksjon kombinert med svinehald** som viser best resultat pr. årsverk, med kr 200 500 i snitt. For desse bruka er mjølkeproduksjonen redusert med 8 %, medan omsett slaktegris har auka med 15 %. Mjølkeprisen er redusert med 7 øre pr. liter, det utgjør om lag kr 9 000 i gjennomsnitt pr. bruk. Prisen på svinekjøtt har gått ned med 6,5 % til kr 20,42 pr. kg. Reduserte rentekostnader og redusert arbeidsinnsats gjer likevel at jordbruksinntekta pr. årsverk har auka.

Mjølkeproduksjon er den største driftsforma i begge regionane, med 21 bruk på Jæren og 44 bruk i dei andre bygdene i Rogaland og Agder. Bruka på Jæren har i gjennomsnitt 25,7 årskyr, og dei har auka mjølkeproduksjonen med 6 % medan kjøttproduksjonen har gått ned med 8 %. Mjølkeprisen har gått ned med 10 øre pr. liter. Tidlegare år har Jærbøndene oppnådd høgare mjølkepris enn bøndene i dei andre bygdene. I 2004 vart mjølkeprisen lik i dei to regionane. Prisen på storfekjøtt auka med kr 1,36 på kukjøtt og kr 1,24 på anna

storfekjøt. Sjølv om bruka hadde ei auke i produksjonsinntekter, gjekk jordbruksinntektene ned til kr 172 300 pr. årsverk.

I dei andre bygdene i Rogaland og Agder har jordbruksinntektene auka for mjølkeprodusentane. Gjennomsnittleg årskutal for bruka i denne regionen er 14,9. Omsett mjølk har auka med 4 %, kjøtproduksjonen er om lag uendra. Mjølkeprisen har auka med 5 øre til 3,50, prisen på kukjøt har auka med kr 2,03 og på anna storfekjøt med kr 1,18. Jordbruksinntekta pr. årsverk har auka med 8 % til kr. 144 300.

Bruka med kombinert **mjølkeproduksjon og sauehald** i Agder og Rogaland andre bygder har hatt stor auke i produksjonen og moderat kostnadsauke. I gjennomsnitt har jordbruksinntektene pr. årsverk på desse bruka auka med 29 %. Dette er berrre 9 bruk i denne gruppa, og store endringer på enkeltbruk kan derfor gje store utslag.

Jordbruksinntektene til **grønsaksbøndene** i Aust Agder var på kr 201 600 i 2004. Grønsaksbøndene hentar hovudinntekta frå grønnsaker og poteter, deretter kjem inntekt frå husdyrhald og til sist korn. Dei fleste har ein eller fleire av desse kombinasjonane. Arbeidsforbruket er i snitt på 6 330 timar og av dette utgjer leigd arbeidskraft 3 500 timar

Driftsoverskotet per bruk var i middel for Jæren var kr 301 300 og for Agder og Rogaland andre bygder kr 222 400. Det er ein nedgang på 7 % for Jærbruka og ei auke for dei andre bruka på 13 %. Driftsoverskotet skal gje vederlag til familien sitt arbeid i drifta samt ei rimeleg rente for kapitalinnsatsen.

Det har vore svært stor **investeringsaktivitet** i Rogaland og Agder-fylka i 2004. Størst nettoinvestering var det på Jæren med kr 269 100 pr bruk. Det er bruka med kombinert mjølk- og svinproduksjon som har hatt dei største investeringane, kr 748 000 i snitt. For denne gruppa vil ein truleg sjå ein auke i produksjonen i 2005. Også i resten av bygdene i Rogaland og Agder var det stor investeringsaktivitet i 2004, med kr 110 800 i snitt pr. bruk. Ei positiv nettoinvestering vil seie at ein aukar verdien på produksjonsmidlane i løpet av året.

Driftsgranskingane viser at driftsoverskotet frå jordbruket utgjer om lag 52 % av **familien sine samla inntekter** for bruka på Jæren og 41 % i dei andre bygdene i Rogaland og Agder. Næringsinntekter utan om jordbruk, men som har basis i ressursane på bruket (også skog) utgjer om lag 1 % for Jærbruka og 7 % for dei andre bygdene i dei tre fylka. Resten av dei samla inntektene vert henta utanom bruket.

Samla **gjeld** i gjennomsnitt pr. bruk har auka med kr 353 774 pr. bruk i 2004 for bruka på Jæren. Samla gjeld var i gjennomsnitt kr 1 772 300 ved utgangen av året. For andre bygder i Rogaland og Agder auka samla gjeld med kr 38 500 pr. bruk i snitt. Samla gjeld på desse bruka var kr 891 800. **Rentekostnadene** gjekk ned med kr 22 100 for bruka på Jæren og med kr 15 700 for bruka i dei andre bygdene.

Maksimalt **jordbruksfrådrag** var kr 61 500 i 2004. Maksimal skattereduksjon pr. bruk vert då 17 220. For å oppnå dette, må næringsinntekta frå jordbruket vere over 170 000. I gjennomsnitt for bruka på Jæren utgjorde jordbruksfrådraget kr 58 600 og for bruka i dei andre bygdene kr 55 200 pr. bruk. Inntektsverknaden av dette er ikkje teke omsyn til i dei presenterte resultatmåla frå driftsgranskingane.

Alle dei presenterte resultata er middeltal frå grupper av bruk. Det er stor spreieing i materialet, noko som ikkje kjem fram her. Middeltala for dei 132 bruka i Agder og Rogaland gjev likevel ein god peikepinn på korleis den økonomiske utviklinga for jordbruket har vore.

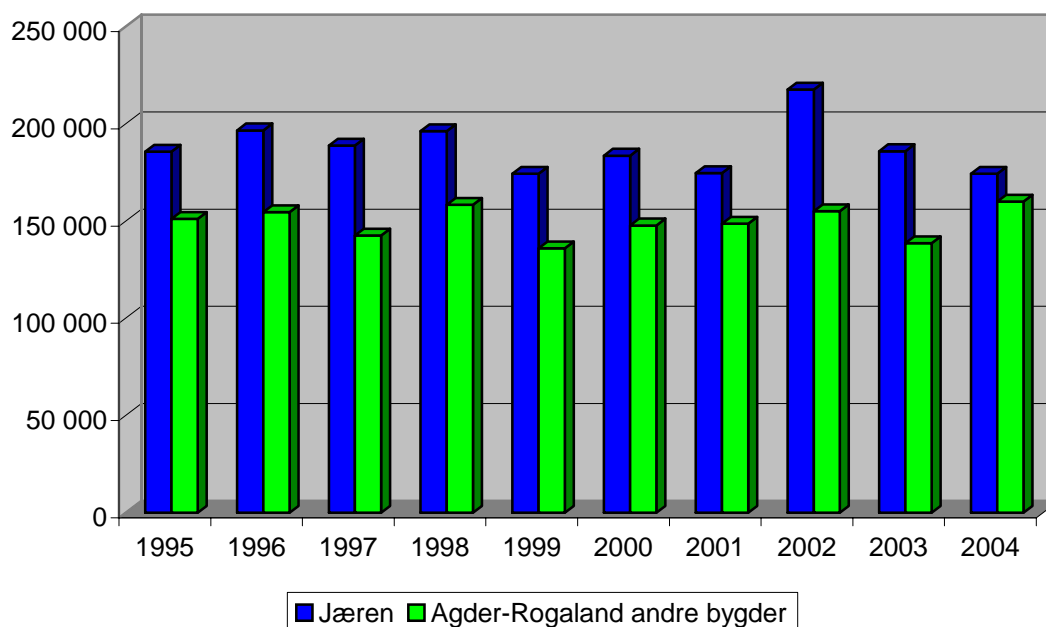
Samla oversikt for 2004.

		Tal bruk	Innmarks-areal	Driftsoverskot pr. bruk		Jordbruksinntekt pr. årsverk	
				2003	2004	2003	2004
Alle	Rogal./Agder	132	228	236 300	247 100	154 600	164 800
Jæren	Jæren, alle	42	243	323 100	301 300	185 100	174 300
	100-199 daa	14	154	275 600	215 700	192 400	151 000
	200-300 daa	15	256	372 700	408 800	185 100	202 800
	300-500 daa	8	346	410 600	321 700	198 500	177 200
	Mjølkk	21	237	338 500	309 100	183 000	172 300
	Mjølkk/gris	11	223	374 000	362 500	191 800	200 500
Andre bygder Rogaland og Agder	Andre bygder, alle	90	221	196 200	222 400	138 000	160 000
	50-99 daa	6	90	60 400	38 000	78 700	79 300
	100-199 daa	36	151	179 200	169 700	132 200	140 000
	200-300 daa	31	248	250 600	295 300	152 400	183 300
	300-500 daa	15	372	245 400	259 000	143 400	153 600
	Mjølkk	44	232	196 700	202 900	133 000	144 300
	Mjølkk/sau	9	252	225 800	292 400	138 400	183 000
	Potet og grønsaker	7	249	379 800	394 200	204 700	201 600

Alle beløpa i tabellen er oppgjevne i nominelle kroner.

Jordbruksinntekt pr. årsverk er definert som løn til alt arbeid og rente på egenkapitalen

Jordbruksinntekt pr. årsverk i 2004-kr

Jordbruksinntekt pr. årsverk à 1845 i perioden 1995 – 2004,

For ytterlegare opplysningar kontakt: NILF, distriktsktr. for Vestlandet v/ rådgjevar Heidi Knutsen tlf. 55 57 24 90.

Telefaks 55 57 24 96

Internett: <http://www.nilf.no/>